Eranskina:

Erakusketa: Azkue, erraldoi bakarti eta berezia

Lekeitio, 2001.11.9-25

▼▼▼▼▼▼

R.M. AZKUEREN OMENEZ BURUTU ZIREN EKITALDIEN MEMORIA

Resurreccion Maria Azkueren heriotzaren 50. urteurrena 2001eko azaroaren 9an betetzen zela eta, Lekeitioko Udalak omenaldia eskaini zion azaroaren 9tik 25era.

Aipatutako egunetan hainbat kultur ekintza burutu ziren. Antolaketa lanetan Eusko Ikaskuntzak ere parte hartu zuen; eta laguntzaile lanetan ondoko erakundeak izan genituen: Euskaltzaindia, Bizkaiko Foru Aldundia, Eusko Jaurlaritza eta BBK.

Hamabostaldia azaroaren 9an hasi zen Udal Areto Nagusian izandako aurkezpenarekin. Aurkezpena Eusko Ikaskuntzako Anton Erkorekak eta Lekeitioko Udaleko Jaione Murelaga alkateak egin zuten. Ondoren, hitzaldi sortako lehena eman zuen Patri Urkizuk.

Azkueri buruzko hitzaldiak asteburu bitan egin ziren. Aipagarria da oso onak izan zirela; hori agertu zuten, behintzat, hareetara urreratutakoek. Hori da, gainera, eskuetan duzun liburu hau argitaratzearen arrazoia.

Azaroaren 10ean, zapatua, Kantu Afaria egin zen Lekeitioko jatetxe batean, Xabier Amurizak alaituta. Azkuek batutako zenbait kanten liburuxka argitaratu genuen eta horren ale batzuk bertaratu zirenen artean banatu ziren. 58 lagun batu zuen ekitaldi hau ondo atera zen.

Azaroaren 11n, igandea, ekitaldi instituzionala egin zen: meza nagusia eta lore eskaintza Azkueren hilobian. Ondoren, Azkueren koadro berria aurkeztu zuen alkateak Udal Areto Nagusian. Alkateak, Andres Urrutia euskaltzainak eta Irkus Robles koadroaren egileak egin zuten berba ekitaldian.

Azaroaren 17an, zapatua, “R.M. Azkue” Ikastolako ikasleek “Lekittokadak” antzeztu zuten kiroldegian, eta aretoa jendez gainezka egon zen. Egun berean Udal Musika Bandak eta Elizako Koruak emandako musika-saioa izan zen Santa Maria elizan. Kontzertu horretarako batu zituzten, espreski, Angel Ugarteburuk eta Mertxe Garciak Azkueren partiturak.

Azken ekitaldia azaroaren 24an izan zen: Oskorriren kontzertua, kiroldegian emana. Oskorriren beste disko baten aurkezpena izan zen: “Vizcaya-tik Bizkaia-ra”, Azkuetarrek bildutako kantak jasotzen dituena. Aproposa, beraz, estrainaldirako. Primerakoa izan zen kantaldia.

ERAKUSKETA: "AZKUE ERRALDOI BAKARTI ETA BEREZIA"

Azaroaren 9an, "Azkue, erraldoi bakarti eta berezia" erakusketa inauguratu zen Barandiaran Aretoan. Erakusketak hiru asteburu iraun zuen eta hainbat lagun hurbildu zen bertara. Aste barruan, ikastetxeei aukera eman zitzaien, ikasleak erakusketa ikustera ekartzeko; eta egin ere, hala egin zuten.

Iñaki Goiogana artxibari eta historialariak eta nik, udal artxibariak, antolatu genuen erakusketa.

Erakusketak zati bi izan zituen oinarri: batetik, panel batzuen bidez, Azkueren bizitza eta landu zituen arlo ezberdinak azaltzea eta, bestetik, bitrina batzuetan berak egindako eskuizkribuak, argitalpenak, idatziak, argazkiak eta objetu pertsonalak erakustea.

Paneletarako testuak Arana Martijaren idatziak erabiliz osatu genituen eta panelen diseinua Tramgrafik enpresak egin zuen. Aurkezpen honen ondoren datozen argazkietan ikusi ahal dituzue erakusketan ipinitako panelak.

Bestalde, erakusketan ipini ziren liburuak, idatziak, eta abar... Lekeitioko Udal Artxibokoak eta Liburutegikoak dira. Horrez gainera, Euskaltzaindiaren egoitzara ere jo genuen, bertan baitago gordeta R.M. Azkuek utzitako artxibo pertsonala. Josune Olabarria bertako langileak emandako laguntza ezinbestekoa izan zen, materialak eta aukeratzeko.

Testuak eta materiala sailka ipini ziren; eta sail bakoitzeko testua eta materiala bata bestearen aurrean. Lehena paneletan; eta bigarrena, BBK-k utzitako bitrinetan.

Erakusketa honela antolatu edo sailkatu genuen bitrina eta panel ezberdinetan:

– Azkue, erraldoi bakarti eta berezia.
– Azkue, argitarazle, idazle eta hizlaria.
– Azkue folklorista.
– Azkue musikalaria.
– Azkue hizkuntzalaria.
– Azkue, Lekeitioko herriak egindako omenaldiak.

Eta honelako dokumentu original hauek erakutsi genituen, besteak beste:

R.M. Azkueri beste pertsonai ospetsu batzuek bidalitako gutunak (Juan Bautista Eguzkitza, J. Berastegi, Joaquin de Velasco, Vicente Goikoetxea, Alejandro Valdés); berak argitaratutako liburuak (Txomin Agirreren "Auñamendiko Lorea", Mogelen "Peru Abarka", ...); Angel Garavilla lekeitiar margolariak Azkueren argitalpenetarako egindako ilustrazioak; argitalpen batzuen eskuizkribuak ("Peru Matraka ta Pedranton", "Ortz-Zuri",...); argitalpenak ("Euskalerriaren Yakintza", "Diccionario Vasco-Español-Frances" Azkuek egindako

oharrekin,...); Azkuek "Euskaltzaindia" eta "Euskaltzain" hitzak proposatu zitueneko agiria; Azkueren argazki kutxa eta album-a, etab.

AZKUETARREI LEKEITION EGINDAKO BESTE OMENALDI BATZUK

Euskaltzaleak elkarteak proposatuta Lekeition ospatu zen 1936an "VII. Olerti Eguna", Resurreccion Maria eta Eusebio Maria Azkuetarren omenez.

Euskaltzaleak euskal kulturaren aldeko elkartea zen Euskal Herri mailan, eta Lekeition bazituen kideak.

Olerti egunean hainbat ekitaldi egin ziren: txistulariak, olerkien sariketa eta sarituaren irakurketa, bertsolariak, antzerkia, dantzak, eta abar.

Ekitaldien bezperan, 27an, lehiaketa egin zen umeen artean "euskeraz zeñek obeto irakurri" izenekoa eta ostean hitzaldiak: Lauaxeta ("Azkue'tar Eusebi Mª, olerkari"), Altzo ("Azkue'tar R.Mª, euskal-irakasle"), Andoni M. Labayen ("Azkue'tar R.Mª, antzerkigile ta ereslari") eta Ariztimuño ("Azkue'tar R.Mª, euskal-elertilari").

1964. urtean Resurreccion Maria Azkueren jaiotzaren 100. urteurrena ospatzeko hainbat kultur ekitaldi egin ziren Lekeition, eta Lekeitioko Udal Artxiboan daude gordeta ekitaldi horiei buruzko egitarauak.

Urte berean, Nautika Eskolan lehenagotik indarrean zegoen Euskera Katedrea, eta beronen ofizialtasuna eskatu zion Lekeitioko Udalak Euskaltzaindiari. Ofizialtasuna segidan eman zuen Euskaltzaindiak eta euskera katedreari Azkueren izena jarri zitzaion.

Urteurren honen ospakizunen barruan, Lekeitioko Udalak lehiaketa antolatu zuen Euskaltzaindiaren laguntzaz, saritzeko Azkuek landutako arlo ezberdinei buruzko ikerlan literarioak. Horretarako, Euskal Herriko hegoaldeko lau Diputazioetara jo zen diru laguntza eske. Baiezko erantzuna Bizkaiko eta Nafarroako Diputazioetatik bakarrik heldu zen, eta 25.000 pezetana agindu zuten. Horrela, sari bi eskaini ziren: bata, Bizkaiko Diputazioak emango zion Azkue lexikografoari buruzko ikerketa irabazten zuenari; eta bestea, Nafarroako Diputazioak, Azkue folkloristari buruzko lana irabazten zuenari.

Sariak Lekeitioko Udal Areto Nagusian banatu ziren 1965eko San Antolin egunean. Azkue lexikografoaren saria Koldo Mitxelenak irabazi zuen "Estudios sobre las fuentes del Diccionario de Azkue" lanarekin; eta Azkue folkloristarena, Juan Talamas Landaribarrek "Gizonak ekin, Yainkoak egin" beharrarekin.

Amaitzeko, R.M. Azkueren jaiotzaren 120. urteurrenean ere bere omenezko kultur aldia antolatu zen Lekeition, 1984ko abuztuaren 3tik urriaren 14ra arte. Lekeitioko kultur taldeek antolatu zuten: AEK, Argazki Elkartea,

Euskal Herrian Euskaraz, Herriko Eskola, Ikastola, Teknik Ikastetxea, Sustraia aldizkaria eta Udal Kultur Batzordea.

Hitzaldiak, mahai inguruak, bertso saioa, zinema emanaldia, Itxas Soinuaren kantaldia, Mikel Laboaren kantaldia eta antzezlanak antolatu ziren.

“Tramana” taldeak “Vizcaytik Bizkaira” zartzuela aurkeztu zuen urriaren 14an, Lekeitioko Udal Musika Bandak musikatuta. Ondarroa eta Zumaian ere eman zen antzezlana.

Lekeitioko “Sustraia” aldizkariak Azkueren obrari buruz egindako urte beteko lana argitaratu zuen bere 49. zenbakian.

Maite Garamendi
Lekeitioko Udaleko artxibo teknikaria

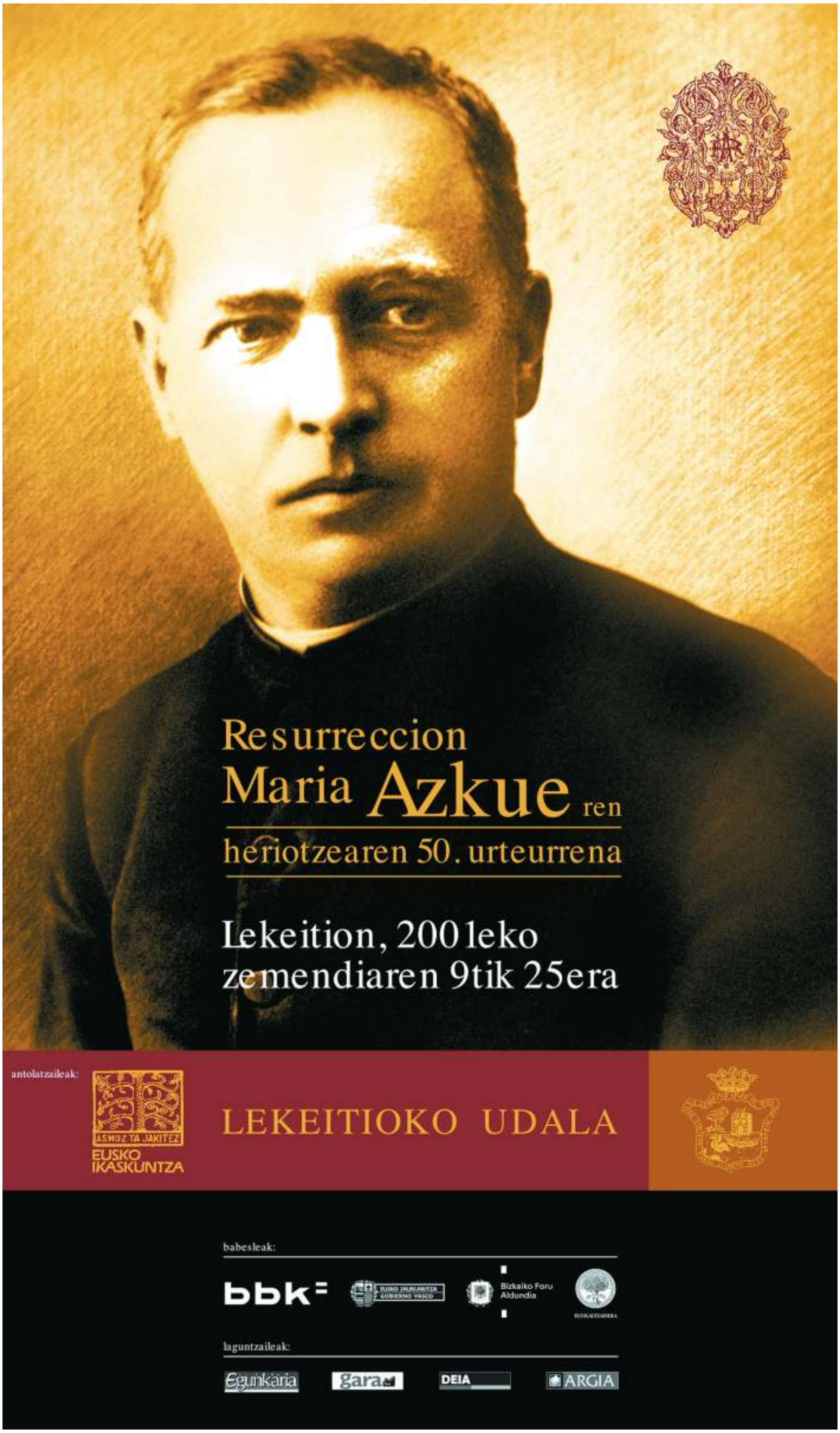
Resurreccion
Maria Azkue ren
heriotzearen 50. urteurrena
Lekeition, 2001eko
zemendiaren 9tik 25era
antolatzaileak:
ASMOZ TA JAKITEZ
EUSKO IKASKUNTZA
LEKEITIOKO UDALA
babesleak:
bbk
Bizkaiko Foru Aldundia
laguntzaileak:
Egunkaria
gara
DEIA
ARGIA

Lekeition, 200 leko
zemendiaren 9tik 25era
erakusketa
"Azkue, erraldoi bakarti eta berezia"
LEKEITIOKO UDALA
EUSKO IKASKUNTZA
bbk
Bizkaiko Foru Aldundia
ARGIA
Resurreccion
Maria Azkue ren
heriotzearen 50. urteurrena
Lekeition, 200 leko
zemendiaren 9tik 25era
LEKEITIOKO UDALA

Resurreccion Maria Azkue-ren heriotzearen 50. urteurrena

Azaroaren 9an, barikuan:

Azaroaren 10ean, zapatuan:

Azaroaren 11n, domekan:

Azaroaren 16an, barikuan:

Azaroaren 17an, zapatuan:

Azaroaren 24an, zapatuan:

Azkue
erraldoi bakarti
eta berezia

Azkue
argitarazle,
idazle eta hizlaria
Resurrección María Azkue. 1904.

Azkue

folkloristea

Euskal folkloristaren hiru biltzaile handi.
Telesforo Aranzadi, Resurreccion Maria Azkue eta Aita Donostia.

Azkue

musikalaria

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Salamancako Seminarioko Abesbatza eta Orkestra. [illegible]

Azkue
hizkuntzalaria

Azkue omenaldiak

[illegible]

Azkuetarrei omenaldia lekeition, 1936ko bagilaren 28an

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Resurreccion Maria Azkuen jaiotzearen 100. urteurrena lekeition, 1964ko abuztuaren 8 eta 9an

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Resurreccion
Maria Azkue ren
heriotzearen 50. urteurrena
Lekeition, 2001eko
zemendiaren 9tik 25era
antolatzaileak:
ASMOZ TA JAKITEZ
EUSKO IKASKUNTZA
LEKEITIOKO UDALA
babesleak:
bbk
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Bizkaiko Foru
Aldundia
EUSKALTZAINDIA
laguntzaileak:
Egunkaria
gara
DEIA
ARGIA